

noget for sine Sindsfyge, har taget denne humane Foranstaltning i sin Haand.

Jeg skal imidlertid ikke nærmere dvæle ved denne Side af Sagen, den taler tilstrækkelig for sig selv. Jeg vender mig til det, som er den egentlige Hovedsag her, nemlig Karakteren af hele den finantzielle Foranstaltning, som her er foreslaaet af Ministeriet. I finantziel Henseende gaar jo Forlaget ud paa, at omt. 600,000 aarlig foreløbig — det bliver langt Mere senere — altsaa Renten af 15 Millioner Kr., skal uddeles blandt Landets Kommuner. Dette Beløb fordeles sig nu saaledes. Kjøbenhavn faar 83,000, det øvrige Land omt. 500,000. Disse 500,000 fordeles atter saaledes. For Tiden er Udgifterne til samtlige 3 Statsanstalter 369,400 Kr., det er det Beløb, som er opført paa Finantsloven for indeværende Aar; for de to Anstalters Vedkommende i Aarhus og Bordingborg deltage Kjøbstæderne heri med $\frac{1}{8}$, for den tredie i Viborg med $\frac{1}{8}$, det gør tilsammen 50,000 Kr. Anstalten ved Middelfart er anslaaet til en aarlig Udgift af 132,000 Kr., og $\frac{1}{6}$ deraf, som det forudsattes, at Kjøbstæderne skulde yde, giver altsaa 22,000 Kr.; tilsammen for Kjøbstæderne bliver altsaa Beløbet ca. 72,000 Kr., Resten, altsaa ca. 428,000, falder paa Amtterne, det vil sige henimod $\frac{3}{4}$ af den samlede Sum. Ud af dette Beløb falder atter en lille Andel paa Bornholm; til de 3 nuværende Anstalter paa Bornholm i Følge Bekendtgjørelsen af 19de Mai 1883 ca. 6,700 Kr.; naar nu den fjerde Anstalt kom til, antager jeg, det Hele kunde sættes til ca. 10,000 Kr. Følgelig er det Beløb, som Landdistrikterne i det øvrige Land faar, at ansette til 418,000 eller omtrent 420,000 Kr. Dette fordelt paa de ca. 369,000 Edr. Hartkorn, som er Landdistrikternes udenfor Bornholm, giver 1 Kr. 13 D. pr. Tønde Hartkorn. Man vil nu formodentlig sige, og der vil man have Ret, at dette ikke synes at være meget magnifikt at faae en Lettelse af 1 Kr. og 13 D. pr. Ed. Hartkorn; men ikke destomindre er det dog dette, som er Nerven i hele denne Foranstaltning. Det, som stadig er blevet draget frem, er Hartkornets Overbeholdelse, det er det, at man burde tage denne Byrde bort, som ikke passende hviler paa Hartkornet.

Jeg beder nu ikke at blive misforstaaet; jeg hører paa ingen Maade til dem, der stille sig uvillige overfor en Lettelse af Hartkornet. Jeg er fuldstændig paa det Mene med, at de Klager, som navnlig i de senere Aar lyder over, at Hartkornet er overbeholdt, at de ikke ere ubegrundede. Jeg anser det for fuldstændig rigtigt at foretage en Reform af Hartkornskatten. De Byrder, som for Tiden hvile paa Hartkornet, ere følgende. Hvad der ydes til Staten, Sammelstat, Land- og Vigningsstat — taget gennemsnitlig over hele Landet — andrager omtrent 17 Kr. pr. Tønde Hartkorn. Til Sognekommunerne ydedes der i 1879 pr. Tønde Hartkorn 18 Kr. 47 D. i Gjennemsnit over hele Landet. Til Amtterne udstredes der i 1879—80 12 Kr. 87 D. pr. Tønde Hartkorn. Der er altsaa tilsammen, stadig gennemsnitlig for hele Landet, omtrent 48 Kr. pr. Tønde Hartkorn i 1879. I det Femaar, der gik forud for 1879, var Hartkornskatten til Amtet steget med omtrent $1\frac{1}{2}$ Kr. og til Sognekommunen med ca. 1 Kr. 40 D. Stigningen af Skatten til Sognet modveies nemlig noget derved, at der i Løbet af de senere Aar er succesivt lignet et forholdsvis større Beløb paa Formue og Veilighed og forholdsvis mindre paa Hartkornet. Altsaa, dersom man gaar ud fra, at Hartkornskatterne til Sogn og Amt ere stegne paa samme Maade i Femaaret efter 1879, kan man med et rundt Tal anslaa den samlede Hartkornskat hele Landet over til i Gjennemsnit nu at være godt og vel 50 Kr. Af disse 50 Kr. kan omtrent $\frac{1}{3}$ betragtes som egentlig Grundbyrde, medens derimod de $\frac{2}{3}$ utvivlsomt maa betragtes som virkelig Skat, og dette en Skat, som er lagt paa et meget ubeldigt Skatteobjekt, fordi det i Virkeligheden ikke er nogen paalidelig Maalestof for den reelle Skatteevne. Ved Siden deraf maa det naturligtvis ikke glemmes, at Ulighed mellem Kommunerne indbyrdes er særdeles stor. Mange ville kunne nævne Exempel paa, at Hartkornskatten alene til Kommunen, til Sognet, andrager de 50 Kr., og det er klart nok, at Byrden i saadanne Tilfælde vil blive end langt søleligere.

Nuvel, ligesaa vel som der med Hensyn til adskillige af de bestaaende indirekte Skatter med Rette er blevet reist Klage, fordi de hvile paa uheldige Skatteobjekter, og derfor